

KİMYEVİ GÜBRE DENETİM YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 25/04/2002

Resmi Gazete Sayısı: 24736

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

BİRİNCİ KISIM : Genel Hükümler ve Denetim

BİRİNCİ BÖLÜM : Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmelik; kimyevi gübre üreten, ithal eden ve tüketenlerin haklarının korunması ve teknik düzenlemesi bulunan kimyevi gübrelerin teknik düzenlemelerinde belirtilen şartlara, teknik düzenlemesi bulunmayan kimyevi gübrelerin Türk standartlarına veya uluslar arası kabul gören standartlara veya Bakanlıkça onaylanmış tescil belgelerinde belirtilen özelliklere ve işaretleme kurallarına uygunluğunun piyasa denetiminin sağlanması, sektörün kayıt altına alınması amacıyla 77/535/EC, 87/94/EC ana direktifleri ile 87/566/EC tadil direktifine de uyum sağlanarak hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik; tarımsal üretimde kullanılmak için üretilen, ithal edilen ve satılan kimyevi gübrelerin piyasa denetimi, denetimine ilişkin işlemler ile kimyevi gübrelerin üretimi, ithali, alımı ve satımıyla uğraşan gerçek ve tüzel kişilerle ilgili hususları kapsar.

Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik; 07/08/1991 tarihli ve 441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye, 20/08/2001 tarihli ve 2001/2960 sayılı Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelerin Yurt İçinden ve Yurt Dışından Tedariki, Dağıtımı ve Desteklenmesine İlişkin Uygulamaların Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı'na ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte yer alan terimlerden;

a) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

b) Genel Müdürlük: Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nü,

c) Yetkili kuruluş: Kimyevi gübrelerle ilişkin teknik mevzuat hazırlamaya ve yürütmeye yasal olarak yetkili bulunan ve bu Yönetmelik hükümlerini uygulayacak olan Bakanlık ve Tarım İl müdürlüklerini,

- d) Tarım İl Müdürlüğü: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın il düzeyindeki Müdürlüğünü,
- e) Tarım İlçe Müdürlüğü: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın ilçe düzeyindeki Müdürlüğünü,
- f) Üretici: Kimyevi gübre üreten, imal eden, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişi, üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilci ve/veya ithalatçı ve ürünün tedarik zincirinde yer alan, faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,
- g) Dağıtıcı: Kimyevi gübre tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkilemeyen, kimyevi gübrelerin perakende ve toptan alımını satımını yapan gerçek veya tüzel kişiyi,
- h) Tüketici: Tarımsal üretim amacıyla kimyevi gübreyi satın alıp kullanan gerçek veya tüzel kişiyi,
- ı) Kimyevi gübre: Bileşiminde bir veya birden fazla bitki besin maddesi ihtiva eden ve kimyasal yöntemlerle üretilmiş; granül, pril, pelet, kristal, toz, gaz, çözelti veya süspansiyon halde bulunan, doğrudan doğruya sulandırılarak veya çözülerek toprağa veya püskürtmek suretiyle yaprak ve toprak üstü aksamalara uygulanan kimyasal maddeleri,
- k) Bitki besin maddesi: Bitkilerin beslenmesi için gerekli olan azot, fosfor, potasyum gibi birincil, kalsiyum, magnezyum, kükürt ve sodyum gibi ikincil, demir, çinko, bakır, mangan, bor, molibden ve kobalt gibi iz elementleri,
- l) Standart: Üzerinde mutabakat sağlanmış olan, kabul edilmiş bir kuruluş tarafından onaylanan, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için ürünün özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terim ve tarifleri, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi,
- m) Teknik düzenleme: Kimyevi gübrenin ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirleyen ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi,
- n) Özellik: Teknik düzenlemesi bulunan kimyevi gübrelerin teknik düzenlemede, teknik düzenlemesi bulunmayan kimyevi gübrelerin Türk standartlarında veya uluslararası kabul gören kriterlerinde, ambalaj veya etiket üzerindeki işaretlemelelerinde veya Bakanlıkça onaylanmış tescil belgelerinde belirtilen kimyasal ve fiziksel nitelikleri,
- o) İşaretleme: Teknik düzenlemesi bulunan kimyevi gübrelerin teknik düzenlemede, teknik düzenlemesi bulunmayan gübrelerin Bakanlıkça onaylanmış tescil belgelerinde belirtilen ambalaj işaretlemeleleri,
- p) Güvenli ürün: Kullanım süresi içinde, normal kullanım şartlarında risk taşımayan veya kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan ve temel gerekler bakımından azami ölçüde korunma sağlayan ürünü,

r) Piyasa gözetimi ve denetimi: Kimyevi gübrelerin piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya kimyevi gübre piyasada iken; ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğinin ve güvenli olup olmadığının denetlenmesi veya denetlettirilmesini,

s) Temel gerekler: Kimyevi gübrenin insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki yaşamı ve sağlığı, çevre ve tüketicinin korunması açısından sahip olması gereken asgari güvenlik şartlarını,

t) Şikayet denetimi: Yurt içinde satılan kimyevi gübrelerin; özellikleri ve işaretlemeleri hakkında tüketicilerin şikayeti üzerine, sadece şikayete konu olan kimyevi gübrenin, doğrudan tüketiciye satışının yapıldığı yerde yapılan denetimi,

u) Uygunluk işareti: Kimyevi gübrenin ilgili teknik düzenlemede, teknik düzenlemenin olmadığı hallerde Türk standartlarında yer alan gereklere uygun olduğunu ve ilgili tüm uygunluk değerlendirmesi işlemlerine tabi tutulduğunu gösteren işareti,

v) Parti: Aynı seri veya kod numaralı, aynı üretim tarihini taşıyan, aynı boy ambalajlı, bir defada muayeneye sunulan ve aynı sınıf, aynı tür, aynı çeşit, aynı cins olan gübreleri,

y) İyi uygulama kodu: İlgili sektördeki mevcut teknoloji düzeyi ve bilimsel kriterler çerçevesindeki sağlık ve güvenliğe ilişkin uygulama esaslarını,

z) Piyasaya arz: Kimyevi gübrelerin tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan faaliyeti,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM : Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Denetimin Esasları

Denetim

Madde 5 - Kimyevi gübre denetimleri, kimyevi gübrelerin özelliklerinin ve işaretlemelerinin kontrolü amacıyla yapılır.

Kimyevi gübrelerin denetimi;

- a) Özelliklerinin kontrolü için numunelerinin alınması,
- b) İşaretlemelerinin kontrolü için ambalaj numunelerinin alınması,
- c) Numunelerin muayene ve deneylerinin yaptırılması,
- d) Muayene ve deney sonuçlarının rapor ettirilmesi,

hususlarını kapsar.

Denetim Şekilleri

Madde 6 - Kimyevi gübre denetimleri, piyasa ve şikayet denetimleri şeklinde yapılır.

Denetim Zamanı

Madde 7 - Piyasa denetimleri, Tarım İl müdürlükleri tarafından hazırlanan yıllık "Kimyevi Gübre Denetim Programı" çerçevesinde gerek görüldüğü zamanlarda, şikayet denetimleri ise, şikayetle ilgili müracaatın Bakanlığa veya Tarım İl ya da Tarım İlçe Müdürlüğüne yapıldığı tarihi takip eden 15 gün içinde yapılır.

Kimyevi gübre denetim programları her yıl Ocak ayı sonuna kadar Bakanlığa gönderilir. Ayrıca, program gereğince yıl boyunca yapılan denetimler istatistiki izlemelerde ve veri tabanı oluşturmada kullanılmak üzere, Bakanlıkça hazırlanan cetvellere göre, altı aylık dönemler halinde Temmuz ve Ocak aylarında Bakanlığa bildirilir.

Denetimi Yapacak Kuruluş

Madde 8 - Kimyevi gübre gözetim ve denetimleri, Bakanlık adına Tarım İl müdürlüklerince yapılır.

Denetimde Görevlendirilecek Kişiler

Madde 9 - Kimyevi gübre denetimleri; denetim yapma konusunda eğitim görmüş, Bakanlıkça bu Yönetmeliğin EK-1'inde yer alan "Kimyevi Gübre Denetçisi Yetki Belgesi" verilmiş, Ziraat Mühendisi veya Kimya Mühendisi tarafından, mühendislerin az sayıda olması veya hiç olmaması halinde; tarımsal konularda eğitim görmüş, Tekniker ve teknisyenler tarafından yapılır. Denetimi yapacak ekip en az iki kişiden oluşur. Daha önce Kimyevi Gübre Denetçiliği konusunda eğitim görmüş ve "Kimyevi Gübre Denetçisi Yetki Belgesi" almaya hak kazanmış elemanların belgeleri geçerlidir.

Denetimde Yetki ve Sorumluluklar

Madde 10 - Denetim işlemleri sonuçlanıncaya ve bu sonuçların ilgililere yazılı olarak tebliğine kadar bütün işlemler gizli tutulur. Gizlilik kurallarına uymayanlar hakkında yasal işlem yapılır.

Denetçiler, Kimyevi Gübre Denetçisi Yetki belgelerini ibraz etmeden denetim yapamazlar. Denetçilerin görev yaptıkları ilden ayrılmaları halinde, durum Tarım İl Müdürlüğüne, belgesi alınmak ve iade edilmek kaydıyla Genel Müdürlüğe bildirilir. Atandığı ilde kimyevi gübre denetçisi görevini sürdürebilmesi için Genel Müdürlükçe yeni bir belge düzenlenir.

Denetimde Yapılacak İşler

Madde 11 - Kimyevi gübre denetimlerinde numuneler, bu Yönetmeliğin EK-2'sinde yer alan "Gübrelerin Denetimi İçin Numune Alma Metoduna" göre alınır.

Denetim için alınan numunelere bedel ödenmez.

Piyasa denetimlerinde numuneler; üretim yapılan yerlerden, doğrudan tüketiciye satış yapılan yerlerden veya bunların depolarından alınır.

Şikayet denetimlerinde numuneler; şikayete konu olan gübrelerin piyasaya arz edildiği yerlerden veya aynı parti malın bulunduğu deponun normal depolama şartlarına haiz kısımlarındaki orijinal ambalajlardan alınır.

İKİNCİ KISIM : Muayene, Deney ve Deney Sonuçları

BİRİNCİ BÖLÜM : Muayene ve Deney İşleri

Muayene ve Deney İşleri

Madde 12 - Muayene ve deneyi yapacak kuruluş, piyasa veya şikayet denetimini yapan Tarım İl Müdürlüğünden alınan temsili numunenin bulunduğu mühürlü torbayı açarak gerekli muayene ve deneyleri, bu Yönetmeliğin EK-3'ünde yer alan "Gübrelerin Analizi İçin Öngörülen Metotlar"ını kullanarak yapar.

Kimyevi gübre numunelerinin deneylerinde; kimyevi gübrenin teknik düzenlemeye uygun olup olmadığı, teknik düzenlemesi bulunan kimyevi gübrelerde teknik düzenleme, teknik düzenlemesi bulunmayan kimyevi gübrelerde Türk standardına, olmaması halinde uluslararası standardına veya söz konusu sektördeki iyi uygulama kodu, bilim ve teknoloji düzeyi dikkate alınarak uygun metotlar kullanılarak özellikler, ambalaj muayenelerinde ise işaretlemelere bakılır.

Muayene ve Deneyde Öncelik

Madde 13 - Şikayete konu olan kimyevi gübrelerin muayene ve deneyleri, Tarım İl Müdürlüğünün yazılı bildirim üzerine öncelikle yapılır.

Muayene ve Deney Süresi

Madde 14 - Muayene ve deneyler, numunelerin muayene ve deney yapacak kuruluşa tesliminden itibaren en geç 30 iş günü içinde sonuçlandırılır.

Muayene ve deneylerin zorunlu nedenlerle yapılamayışı veya gecikmesi halinde, durum sebepleri ile birlikte numunenin teslim alındığı tarihten itibaren 10 gün içinde muayeneyi ve/veya deneyi yapacak kuruluş tarafından ilgili Tarım İl Müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

Muayene ve Deney Ücretleri

Madde 15 - Kimyevi gübre piyasa ve şikayet denetimleriyle ilgili olarak denetim sırasında alınan numunelerin muayene ve deney yapan kuruluşa gönderilme ücretleri ile muayene ve deney ücretlerinin ödenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

Piyasa denetimi esnasında alınan numunelerin analizi sonucunda, gübrenin ilgili teknik düzenlemeye veya standartlara uygun olmadığı tespit edilirse deney ve muayene ücretleri üretici/dağıtıcı tarafından ödenir. İtiraz halinde söz konusu ücretin tahsili için referans kuruluşun analiz sonucu beklenir.

Şikayet denetimlerinde muayene ve deney ücretleri, şikayetin asılsız olması halinde şikayetçiden, şikayetin doğru olması halinde ise üretici/dağıtıcı tarafından ödenir.

Bu giderlerin üretici/dağıtıcıdan tahsilini gerektiren hallerde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Muayene ve deney ücretleri ile denetim sonuçlarına itiraz halinde referans kuruluşların ücretleri; Bakanlık ve 16 ncı maddede belirtilen kuruluşlarca ortaklaşa hazırlanacak bir protokolle her yıl Ocak ayında, her bir muayene ve her bir deney için ayrı ayrı belirlenir ve en geç Şubat ayının ilk yarısında Bakanlık Tebliği olarak Resmi Gazetede yayımlanır.

Bakanlıkça yayımlanan Tebliğde belirlenen ücretler ödemelerde esas alınır.

Muayene ve Deney Kuruluşları İle Referans Kuruluşlar

Madde 16 - Kimyevi gübrelerin muayene ve deneylerini yapacak kuruluşlarla, bu kuruluşların yaptığı muayene ve deney sonuçlarına itiraz halinde, bu işlemleri yapacak olan referans kuruluşlar, Bakanlıkça her yıl Ocak ayında bir protokolle müştereken belirlenir.

Belirlenen bu kuruluşların adları, Şubat ayının ilk yarısında 15 inci maddede bahsi geçen Bakanlık Tebliğinde belirtilir.

İKİNCİ BÖLÜM : Muayene ve Deney Sonuçları

Muayene ve Deney Sonuçları

Madde 17 - Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesine göre belirlenen muayene ve deney kuruluşları; deney ve/veya muayene sonuçlarını, bu Yönetmeliğin EK - 3'ünde yer alan analiz metotlarını kullanarak, teknik düzenlemesi olmayan kimyevi gübrelerde ise kullanılan deney metotlarının adlarını da EK - 4'te yer alan ve 3 nüsha olarak tanzim edilmesi gereken "Kimyevi Gübre Muayene ve Deney Raporu"nda belirtirler.

Muayene ve Deney Sonuçlarının Gönderilmesi

Madde 18 - Muayene ve deney kuruluşu ile referans kuruluşlar; tanzim ettikleri Kimyevi Gübre Muayene ve Deney raporlarının aslını ilgili İl Müdürlüğüne gönderirler. Raporun bir nüshasını da, arşivlerinde muhafaza ederler. Raporlarda, analiz sonucunda bulunan değerlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun olup olmadığı mutlaka belirtilir.

Raporlara, muayene ve/veya deneyi yapılan kimyevi gübrenin numune torbası ile birlikte gönderilen ve bir örneği EK - 10'da verilen "Kimyevi Gübre Numune Alma Tutanağı"nın fotokopisi de eklenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM : Değerlendirme, Yaptırımlar ve Yükümlülükler

BİRİNCİ BÖLÜM : Değerlendirme

Değerlendirme

Madde 19 - Muayene ve deney kuruluşlarından alınan kimyevi gübre muayene ve deney raporlarındaki özellik ve işaretlemeler açısından ilgili Tarım İl Müdürlüğü tarafından değerlendirilir. Olumsuz çıkan kimyevi gübre muayene ve deney raporları en geç bir hafta içerisinde ilgili üretici/dağıtıcı kuruluşa taahhütlü olarak gönderilir.

Değerlendirmelerde, denetlenen üretici/dağıtıcının bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde bahsi geçen dosyasındaki bilgilerden de yararlanır.

Denetleme Sonuçlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kayıtların Tutulması

Madde 20 - Tarım İl müdürlüklerince, bu Yönetmelik gereğince denetlenecek tüm üretici/dağıtıcı için aşağıda belirtilen bilgi ve belgeleri içeren dosyalar hazırlanır ve denetlemeler sonucu elde edilen bilgi ve belgeler de bu dosyalarda değerlendirilmelerde kaynak olarak kullanılmak üzere muhafaza edilir:

- a) Üretici/dağıtıcıya ait isim, unvan, adres, telefon, faks numarası varsa deposuna ait bilgileri içeren EK - 12'de yer alan form,
- b) Dağıtıcının; üretici ile yapmış olduğu dağıtıcılık sözleşmesinin onaylı bir örneği veya satış sözleşmesi,
- c) Vergi levhasının onaylı örneği,
- d) Ticaret sicil kayıt belgesinin aslı veya onaylı örneği,
- e) İş yeri sahibinin onaylı nüfus cüzdanı fotokopisi. İşyerinin şirket olması halinde nüfus cüzdanı fotokopisi şirket yetkilisine veya müdürüne ait olacaktır.

İşyeri veya depo adresinin değişikliği halinde, durum bir yazı ile bağlı bulunduğu Tarım İl Müdürlüğüne 30 gün içinde bildirilir.

Değerlendirmede Tolerans

Madde 21 - Üretimde, numune almada ve deneylerde olması muhtemel hataların giderilmesi amacı ile kimyevi gübreye ait kimyasal özelliklerin değerlendirilmelerinde; teknik düzenlemede kimyasal özelliklere tanınan toleranslar, teknik düzenlemenin kapsamadığı alanlarda Türk standartlarındaki toleranslar, standardın da bulunmaması halinde uluslararası kabul gören toleranslar dikkate alınır.

Değerlendirme Sonuçlarının Bildirilmesi

Madde 22 - Tarım İl Müdürlüğü, değerlendirme sonuçlarını, denetlenen üretici/dağıtıcıya yazılı olarak bildirir. Sonuçlar olumsuz ise, itiraz süresinin dolması beklenir, sürenin bitiminde itiraz edilmediği takdirde uygulanacak yaptırımlar resmi yazı ile tebliğ edilir.

Muayene ve Deney Sonuçlarına İtiraz

Madde 23 - Üretici/dağıtıcı, muayene ve deney sonuçlarını bildiren yazı, eline geçtiği günden itibaren yedi gün içinde, ilgili Tarım İl Müdürlüğüne yazılı olarak müracaat ederek, muayene ve deney sonuçlarına itiraz etme hakkına sahiptir.

Muayene ve deney sonuçlarına itirazla ilgili usul ve esaslar aşağıda gösterilmiştir:

a) Tarım İl Müdürlüğü, itiraza konu olan denetleme sırasında alınan ve denetlenen üretici/dağıtıcıya şahit olarak bırakılan numuneyi tutanak düzenleyerek almak üzere denetçileri görevlendirir. Denetçi alınan bu şahit numune ile itiraza konu olan denetleme sırasında alınıp Tarım İl Müdürlüğünde muhafaza edilen şahit numuneyi bir torbaya koyarak ağzını mühürler, üstüne etiket bağlar veya yapıştırır. İtiraz eden üretici/dağıtıcıya itiraza konu olan özelliklerin deney ücretinin yatırılacağı banka hesap numarasını yazılı olarak bildirir.

b) Denetleme sonucuna itiraz eden üretici/dağıtıcı müdürlük yazısını aldıktan sonraki üç iş günü içinde itiraza konu olan özelliklerin deney ücretlerini ilgili banka hesap numarasına yatırır ve banka dekontunun üç adet fotokopisini Tarım İl Müdürlüğüne verir.

c) Banka dekontunu alan Tarım İl Müdürlüğü, itiraza konu olan özellikleri belirten yazı ekinde şahit numunelerin bulunduğu torbayı referans kuruluşa gönderir. Tarım İl Müdürlüğü bu işlemleri yedi iş günü içinde tamamlar.

d) Referans kuruluş; aldığı şahit numunelerden birini saklar ve diğerini itiraza konu olan özelliklerin deneylerinde kullanır. Deneyleri en geç otuz gün içinde yapar. Deney sonuçlarını içeren üç nüsha rapor düzenler ve raporun aslını ve ikinci nüshasını ilgili Tarım İl Müdürlüğüne gönderir, bir nüshasını da kendi arşivinde saklar.

Referans kuruluş deneyleri her hangi bir nedenle yapamayacaksa, durumu yedi gün içinde ilgili Tarım İl Müdürlüğüne yazılı olarak bildirir.

e) Tarım İl Müdürlüğü, referans kuruluşun deney sonuçlarını ve uygulanacak yaptırımları denetlenen üretici/dağıtıcıya yazılı olarak bildirir.

f) Referans kuruluş tarafından yapılan deney sonuçlarına itiraz edilemez.

İKİNCİ BÖLÜM : Yaptırımlar

Yaptırımlar

Madde 24 - Piyasa gözetimi ve denetimi çalışmaları sonucunda; kimyevi gübrelerin ilgili teknik düzenlemeye, teknik düzenlemenin olmadığı durumlarda Türk standartlarına, bunun da olmaması halinde uluslararası standartlara veya sektördeki iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenliğine ilişkin makul beklentilerine uygun olmadığı tespit edildiğinde aşağıdaki yaptırımlar uygulanır:

a) Toleranslarda verilen değerlere kadar olan noksanlıklar tolere edilir. Ancak birbirini takip eden üç denetimde, aynı kimyevi gübrede, aynı özellik yönünden noksanlık tespitinde üretici/dağıtıcının bu noksanlığı sürekli kullandığı kanaatine varılır ve firma toleransların sistematik bir avantaj şeklinde kullanılmaması yönünde uyarılır.

b) Üretici, piyasaya sadece güvenli kimyevi gübre arz etmek zorundadır. Bir kimyevi gübrenin güvenli kabul edilebilmesi için; bileşimi ve ambalajlanması dahil olmak üzere özellikler, başka ürünlerle birlikte kullanılması öngörülüyorsa bu ürünlere yapacağı etkiler, piyasaya arzı, etiketlenmesi, kullanımı ve bertaraf edilmesi ile ilgili talimatlar ve üretici tarafından sağlanacak diğer bilgiler ve kimyevi gübreleri kullanabilecek risk altındaki tüketici grupları açısından değerlendirildiğinde temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma

sağlaması gerekir. Aksine davrananlar hakkında 4703 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinin (b) bendine göre,

c) Üretici kimyevi gübrenin öngörülen kullanım süresi içinde yeterli uyarı olmadan fark edilemeyecek nitelikteki riskleri hakkında tüketicilere gerekli bilgiyi sağlamak, özelliklerini belirtecek şekilde işaretlemek; gerektiğinde piyasaya arz edilmiş kimyevi gübrelerden numuneler alarak muayene ve deneylerini yaptırmak, şikayetleri soruşturmak, yapılan denetim sonuçlarından dağıtıcıları haberdar etmek ve riskleri önlemek amacı ile ürünlerin toplatılması ve bertaraf edilmesi dahil olmak üzere gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Aksine davrananlar hakkında 4703 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinin (c) bendine göre,

d) Üretici ilgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildiği, ithal ise ithal edildiği tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemelerde belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kuruluşça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmek ve istenilmesi halinde yetkili kuruluşlara ibraz etmekle yükümlüdürler. Aksine davrananlar hakkında 4703 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinin (d) bendine göre,

e) Dağıtıcı, güvenli olmadığını bildiği kimyevi gübreleri piyasaya arz edemez. Dağıtıcı faaliyetleri çerçevesinde kimyevi gübrelerin taşıdığı riskler ve bu risklerden korunmak için alınması gereken önlemler hakkında ilgililere bilgi verir. Üreticinin tespit edilemediği durumlarda, yetkili kuruluşça belirlenecek süre içinde üreticinin veya malı tedarik ettiği kişinin kimliğini bildirmeyen dağıtıcı, üretici kabul edilir. Aksine davrananlar hakkında 4703 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinin (e) bendine göre,

f) Uygunluk işaretinin veya uygunluk değerlendirmesi işlemleri sonucunda verilen belgelerin tahrif veya taklit edilmesi, usulüne uygun olmadan kullanılması yasaktır. Aksine davrananlar hakkında 4703 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinin (f) bendine göre,

idari para cezası uygulanır.

Bu Yönetmeliğin uygulanması esnasında doğacak idari para cezaları, Bakanlık Tarım İl müdürlükleri tarafından 4703 sayılı Kanununun 13 üncü maddesindeki hükümleri dikkate alınarak verilir.

Cezai yaptırım uygulamalarında toptan ve perakende satış yapan dağıtıcılar ile kimyevi gübre ithalatı yapan kişi, kurum ve kuruluşlar ve kimyevi gübre üretenler müteselsilen sorumludurlar. Cezai uygulamalarda cezanın hangi kişi ve kuruluşa uygulanacağına doğru tespit edilebilmesi bakımından, piyasaya arz edilen kimyevi gübrelerin piyasaya arzında, üreticiler ile dağıtıcılar arasında yapılan dağıtıcılık veya satış sözleşmesi esas alınır.

g) İdari para cezası uygulaması dışında kalan;

1 - Kimyevi gübre vasfı olmadığı halde kimyevi gübre adı altında pazarlanan ürünlerin tespiti,

2 - Ambalaj içerisindeki ürünün değiştirildiğinin tespit edilmesi,

3 - Etiket üzerinde beyan edilen bitki besin maddesi değerlerindeki noksanlık, tolerans değerlerinin üç katı ve daha fazlası, toleransın belirli olmadığı gübrelerde ise noksanlığın bitki besin maddesi toplamının %15 ve daha fazlası olduğunun tespiti,

4 - Müsaade edilen limitlerin üzerinde ağır metal tespit edilmesi,

5 - Kimyevi gübrenin kullanılamayacak derecede bozulmuş olmasının tespit edilmesi hallerinde,

4703 sayılı Kanununun 11 inci maddesine göre işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : Yükümlülükler

Lisans

Madde 25 - Kimyevi gübre imalatı, ithalatı yapan kişi, kurum ve kuruluşlar; faaliyet konularına göre, faaliyete başladıklarında, bu Yönetmeliğin EK - 5'inde yer alan "Kimyevi Gübre Lisans Müracaat Formu"nu doldurarak Bakanlığa vermek ve bu Yönetmeliğin EK - 6'sında yer alan "Kimyevi Gübre Lisans Belgesi"ni almakla yükümlüdürler.

Kimyevi gübre üreten, ithal eden kurum ve kuruluşlar, Kimyevi Gübre Lisans Belgesinin aslını, perakende satış yapan dağıtıcı ise bu belgenin onaylı fotokopilerini muhafaza etmek ve istenildiğinde ibraz etmekle yükümlüdürler.

Kimyevi Gübre Lisans belgeleri belge tarihi itibarıyla beşinci yıl bitimini takip eden üç ay içerisinde yenilenir. Herhangi bir nedenle faaliyeti sona eren veya faaliyet alanını değiştirenler, Kimyevi Gübre Lisans Belgesinin aslını Bakanlığa iade etmekle yükümlüdürler.

Tescil

Madde 26 - Kimyevi gübre imalatı ve ithalatını yapan kişi, kurum ve kuruluşlar; üreterek veya ithal ederek satışa sunacakları her bir gübre cinsi için ayrı ayrı olmak üzere bu Yönetmeliğin EK-7'sinde yer alan "Kimyevi Gübre Tescil Belgesi Müracaat Formu"nu doldurup Genel Müdürlüğe müracaat ederek bu Yönetmeliğin EK - 8'inde yer alan "Kimyevi Gübre Tescil Belgesi"ni almakla ve aldıkları bu belgelerin üretici tarafından onaylı fotokopilerini, ürünlerini perakende ve/veya toptan satışını yapan dağıtıcılarına göndermekle yükümlüdürler. "Kimyevi Gübre Tescil Müracaat Formu"nu süresinde doldurup Genel Müdürlüğe müracaat eden firmalar; "Kimyevi Gübre Tescil Belgesi" ellerine ulaşıncaya kadar ürünlerini belgesiz satabilirler. Ancak, istenildiğinde Kimyevi Gübre Tescil Belgesi Müracaat Formunun fotokopisini ibraz etmek zorundadırlar. Üretici/dağıtıcı Kimyevi Gübre Tescil belgelerini veya onaylı fotokopilerini istenildiğinde göstermek üzere muhafaza ederler.

Kimyevi Gübre Tescil belgeleri, belge tarihi itibarıyla beşinci yılın bitimini takip eden üç ay içerisinde yenilenir. Herhangi bir nedenle faaliyeti son bulan veya faaliyet alanını değiştirenler Kimyevi Gübre Tescil belgelerinin asıllarını Bakanlığa geri iade etmekle yükümlüdürler.

DÖRDÜNCÜ KISIM : Çeşitli Hükümler

Amonyum Nitrat

Madde 27 - Bünyesinde %28 ve üzerinde azot içeren amonyum nitrat gübrelerini üreten, ithal eden, dağıtan, taşıyan, taşıtan, depolayan, toptan ve perakende satışı ile uğraşan

Üretici/dağıtıcılar "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in 5 inci bölümüne uymakla yükümlüdürler.

Özel Anlařma ve řartname

Madde 28 - Kimyevi gübreleri, özel anlaşma ve şartname ile kontrol ederek ve şartnameye uymama durumunda ceza uygulayarak temin eden kişi, kurum ve kuruluşların kullandığı, dağıttığı veya sattığı kimyevi gübrelerde bu Yönetmelik hükümleri sadece bu kurum ve kuruluşlara uygulanır.

Yer Almayan Hususlar

Madde 29 - Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarla ilgili olarak 4703 sayılı Kanun ile bu Kanuna dayalı olarak ıkarılan Yönetmelik hükümleri geçerlidir.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 30 - 31/03/2000 tarihli ve 24006 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kimyevi Gübre Denetim Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Maddeler(corpus)

Geçici Madde 1 - 27/03/2002 tarihli ve 24708 sayılı Resmi Gazetede Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik adı altında yayımlanan ve yayımı tarihinden 6 ay sonra yürürlüğe girecek olan teknik düzenleme yürürlüğe girinceye kadar Türk standartları geçerlidir.

Yürürlük

Madde 31 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 32 - Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.